

**PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2015 METŲ SOCIOKULTŪRINIŲ,
SOCIALINIŲ ĮGŪDŽIŲ UGDYMO IR SOCIALINĖS PAGALBOS GLOBĖJAMS
PASLAUGŲ TEIKIMO PROGRAMOS PATVIRTINIMO**

2015 m. balandžio 2 d. Nr. AV-243
Pakruojis

Vadovaudamasis Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2015 metų kovo 26 d. sprendimo Nr. T-96 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybės 2015 metų socialinių paslaugų plano patvirtinimo“ t v i r t i n u Pakruojo rajono savivaldybės 2015 metų sociokultūrinių, socialinių įgūdžių ir socialinės pagalbos globėjams paslaugų teikimo programą (pridedama).

Šis sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Direktorius

Virginijus Grigonis

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2015 M. SOCIOKULTŪRINIŲ, SOCIALINIŲ ĮGŪDŽIŲ UGDYMO IR SOCIALINĖS PAGALBOS GLOBĖJAMS PASLAUGŲ TEIKIMO PROGRAMA

Situacija. Savivaldybė yra atsakinga už socialinių paslaugų planavimą ir teikimą jos teritorijoje nuolat gyvenantiems asmenims. Pakruojo rajono savivaldybės taryba 2015 m. kovos 26 d. sprendimu Nr. T-96 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybės 2015 metų socialinių paslaugų plano patvirtinimo“ patvirtino 2015 metų socialinių paslaugų planą, kuriame numatyti pagrindiniai socialinio darbo prioritetai 2015 metais: rengti ir įgyvendinti socialines programas, skatinti visuomenines organizacijas, telkti savanorius socialinių paslaugų organizavimui bendruomenėse, gerinti socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę, prioritetą teikti kompleksinių nestacionarių socialinių paslaugų teikimui.

Socialinių paslaugų poreikis kasmet didėja. Socialinės atskirties prevencija ir socialinė integracija turi būti vykdoma keliomis pagrindinėmis kryptimis: darbas su neįgaliaisiais, senyvo amžiaus žmonėmis, socialinės rizikos šeimomis bei šiose šeimose augančiais vaikais. Šioms veikloms yra tikslinga rengti atskiras **socialines programas** ir jas įgyvendinti..

Atsižvelgiant į finansines savivaldybės galimybes ir į kasmet didėjantį socialinių paslaugų poreikį, tikslinga ieškoti pigesnių socialinių paslaugų. Socialinės paslaugos gali būti teikiamos tiek socialinių paslaugų įstaigose (globos namuose, nakvynės namuose, dienos centre, socialinių paslaugų centre ir kt.), tiek asmens namuose. Pigiausias yra bendrosios socialinės paslaugos, kurios teikiamos asmeniui (šeimai), kurio gebėjimai savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimoms) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime gali būti ugdomi ar kompensuojami atskiromis, be nuolatinės specialistų pagalbos teikiamomis paslaugomis. Bendrosioms socialinėms paslaugoms priskiriamos informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, sociokultūrinės paslaugos, transporto organizavimo bei kitos paslaugos.

Socialinių paslaugų tikslas – suteikti socialinę pagalbą asmenims (šeimoms), nesugebantiems (-ioms) pasirūpinti savo asmeniniu ir socialiniu gyvenimu, sudarant jiems sąlygas stiprinti savo gebėjimus patiems spręsti iškylančias socialines problemas ir siekiant sumažinti ar išvengti socialinės atskirties.

Socialines paslaugas gali gauti įvairios žmonių grupės (Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymas Nr. A1-93 „Dėl Socialinių paslaugų katalogo patvirtinimo“). Socialinių paslaugų gavėjai gali būti įvairaus amžiaus, skirtingų socialinių grupių asmenys:

- likę be tėvų globos vaikai ir jų šeimos;
- socialinės rizikos vaikai ir jų šeimos;
- vaikai su negalia ir jų šeimos;
- senyvo amžiaus asmenys ir jų šeimos;
- šeimos, kurios augina neįgalius vaikus;
- suaugę neįgalūs asmenys ir jų šeimos;
- socialinės rizikos suaugę asmenys ir jų šeimos;
- socialinės rizikos šeimos;
- kiti asmenys.

Tikslas. Sociokultūrinės paslaugos – tai laisvalaikio organizavimo paslaugos, kurių tikslas mažinti socialinę atskirtį, aktyvinti bendruomenę dalyvauti grupiniuose socialinio darbo užsiėmimuose, bendrauti ir kita. Sociokultūrinių paslaugų gavėjai gali būti socialinės rizikos vaikai ir jų šeimos, vaikai su negalia ir jų šeimos, likę be tėvų globos vaikai, suaugę asmenys su negalia ir jų šeimos, senyvo amžiaus asmenys ir jų šeimos, socialinės rizikos suaugę asmenys ir jų šeimos, socialinės rizikos šeimos, kiti asmenys ir jų šeimos.

Programos veiklos kryptys:

I. Sociokultūrinės paslaugos

1. Tarptautinės socialinės neįgaliųjų vasaros stovyklos organizavimas

Pakruojo ir Rundalės (Latvijos Respublika) savivaldybės sieja glaudus bendradarbiavimas socialinio darbo srityje. Pakruojo rajono savivaldybė 2012 m. vasario 1 d. - 2013 m. spalio 1 d. laikotarpiu įgyvendino projektą „Psychosocialinio darbo gerinimas kuriant partnerystę tarp socialinių tarnybų“ Nr. LLIV-242 pagal 2007-2013 m. Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programą. Projekte vykdomos veiklos skatino aktyvinti, mokyti ne tik socialinės rizikos asmenis, bet ir socialinius darbuotojus: seminarai, pažintiniai vizitai į socialines įstaigas, stovyklos, mokymai. 2012 ir 2013 metais buvo vykdomas socialinės vasaros stovyklos neįgaliesiems. Stovyklų metų neįgalieji mokėsi amatų, koncertavo, žaidė, rengė parodėles, konkursus, sportines varžybas. Socialiniams darbuotojams buvo organizuojami pažintiniai seminarai, mokymai. Sociokultūrinės paslaugos suteiktos daugiau kaip 50 neįgalių asmenų.

Tęsiant tradicijas ir plėtojant bendradarbiavimą 2015 metais taip pat planuojama organizuoti socialinę vasaros stovyklą. Socialiniams darbuotojams bus organizuojamas pasitarimas socialiniais darbo klausimais, pasidalinimas darbo patirtimi, neįgaliesiems amatų mokymai, žaidimai, programėlių pristatymai ir kita. Renginio organizavimui lėšos naudojamos neįgaliųjų užimtumo, amatų mokymo priemonėms, maitinimui, bukletams, lektoriams, padėkoms, prizams, suvenyrams ir kt.

2. Socialinių įstaigų gyventojų ir lankytojų renginiai.

Pakruojo rajono savivaldybės socialinėse įstaigose gyvena ar jas kasdien lanko daugiau kaip 200 rajono gyventojų, kasdien daugiau kaip 100 rajono gyventojų paslaugos teikiamos namuos:

Eil. Nr.	Įstaigos tipas pagal žmonių socialines grupes	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Pavaldumas	Vietų (gavėjų) skaičius
				Iš viso
1.	Socialinės globos namai	Linkuvos socialinių paslaugų centras	savivaldybė	20
2.		Linkuvos socialinių paslaugų centro Savarankiško gyvenimo namai senyvo amžiaus žmonėms	savivaldybė	32
3.		Klovainių sutrikusio intelekto jaunuolių centras	savivaldybė	24
4.		Linkuvos socialinių paslaugų centro Samariečių vaikų globos namai „Naminukas“	savivaldybė	8
5.		Pamūšio parapijiniai vaikų globos namai	Pamūšio parapija	19
6.	Šeimynos	Olgos Sipavičienės šeimyna	šeimyna	12
7.		Renetos Kalėdienės šeimyna	šeimyna	6
8.		Rimanto Mundrio šeimyna	šeimyna	8
9.	Laikino gyvenimo namai	Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centro Laikino gyvenimo namai	savivaldybė	20
10.	Savarankiško gyvenimo namai	Linkuvos socialinių paslaugų centro Savarankiško gyvenimo namai asmenims su negalia	savivaldybė	30
11.	Socialinės priežiūros centrai	Lygumų vaikų dienos centras	Bendruomenė	30
12.		Pakruojo parapijos vaikų dienos centras	Pakruojo parapija	30
13.		Pamūšio bendruomenės vaikų dienos centras	Bendruomenė	20
14.	Kitos socialinių paslaugų įstaigos	Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centras	savivaldybė	×
15.		Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centro Pagalbos į namus tarnyba		145
16.		Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centro Bendruomeninių paslaugų tarnyba		×
17.		VŠĮ „Retenė“		LŽNS

Rajono socialinių įstaigų socialiniai darbuotojai ir užimtumo specialistai kalendorinių švenčių metu (šv. Velykų ir šv. Kalėdų) organizuoja lankytojams ir gyventojams šventinius renginius. Klovainių sutrikusio intelekto jaunuolių centro ar Linkuvos socialinių paslaugų centro darbuotojai į savo renginius dažnai pasikviečia ir kitų rajono socialinių įstaigų gyventojus, visuomeninių organizacijų, bendruomenės atstovus ar svečius iš Latvijos respublikos, su kuriais sieja glaudūs draugystės ir bendradarbiavimo ryšiai. Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu sudaryta darbo grupė kasmet sveikina rajono socialinių įstaigų gyventojus ir lankytojus kalendorinių švenčių proga. Įstaigose šioms šventėms paminėti rengiamos šventinės popietės, gyventojai ir lankytojai iš anksto ruošiasi, laukia atvykstančių svečių, socialinių darbuotojų padedami parengia šventines programėles. Įstaigų darbuotojai džiaugiasi galėdami pajvairinti teikiamas sociokultūrines paslaugas, organizuoti gyventojų ir lankytojų turiningą užimtumą. Darbo grupės nariai rajono socialinių įstaigų (grupių) gyventojams bei lankytojams sveikinti vykdo viešuosius pirkimus, nustato dovanėlių kainas, tikslina šių įstaigų gyventojų ir lankytojų sąrašus, organizuoja išvykas į šias įstaigas, kviečia dalyvauti Pakruojo rajono savivaldybės tarybos narius, Savivaldybės administracijos darbuotojus, rašo protokolus, vykdo kitą Savivaldybės administracijos direktoriaus pavestą darbą, susijusį su šia veikla. Kasmet ši paslauga suteikiama daugiau kaip 200 socialinių įstaigų gyventojų ir lankytojų. Renginių organizavimui lėšos naudojamos neįgaliųjų, senjorų, vaikų paskatinimui dovanėlėmis.

3. Laisvalaikio aktyvinimas organizuojant Tarptautinių dienų paminėjimo renginius

Pasaulis kasmet pažymi atmintinas Tarptautines dienas: spalio 1 d. - Tarptautinė pagyvenusių žmonių diena; spalio 15 d. – Pasaulinė Baltosios lazdelės diena; Lapkričio 14 d. – Pasaulinė diabeto diena; gruodžio 3 d. - Tarptautinė neįgalių žmonių diena.

Lietuvos Respublikos Seimas 2015 metus paskelbė Orios senatvės metais. Gyventojų senėjimo tendencijos būdingos visai Lietuvos visuomenei. Demografinės senatvės koeficientas, per pastaruosius 7 metus, Pakruojo rajone padidėjo 35,7 %, Lietuvos Respublikoje – 19,2 %, Šiaulių apskrityje – 32,7 %. Padidėjęs demografinės senatvės koeficientas rodo, kad visuomenė Pakruojo rajone senėja labiau nei Lietuvoje ar Šiaulių apskrityje. Tam įtakos turi mažas gimstamumas ir didelis mirtingumas, tai rodo demografinės pusiausvyros praradimą – neatsinaujinantį gyventojų skaičių ir sparčiai senėjančią visuomenę.

Pakruojo rajono savivaldybės gyventojų skaičius ir sudėtis

Eil. Nr.	Rodiklis	Gyventojų skaičius				
		2010	2011	2012	2013	2014
1		1	2	3	4	5
1.	Gyventojų skaičius iš viso,	26 561	25 740	23 203	22 549	21 566
2.	Iš bendro gyventojų					
2.1	Pensinio amžiaus gyventojai	5 274	5 546	5 551	5 430	5 719
2.2.	Suaugę neįgalūs asmenys	2 999	3 897	3 862	4 121	3 061
2.3.	Vaikai	5 601	4 827	4 605	4 324	3 983
2.4.	Jaunimas	6 305	4 684	4 506	4 398	4 117
2.5.	Neįgalūs vaikai	245	228	223	217	208
2.6.	Socialinės rizikos vaikai	102	91	75	60	50
3.	Socialinės rizikos šeimos	162	162	148	149	138
4.	Vaikų sk. soc. rizikos	428	422	386	392	356
5.	Globojamų vaikų skaičius	157	181	196	168	163
6.	Darbingo amžiaus gyventojų	16 588	14 234	13 766	13 481	11 864

Informacija: Statistikos departamento prie LRV duomenys; Lietuvos socialinio žemėlapis,

Tarptautinių atmintinų dienų paminėjimo renginiuose dalyvauja svečiai, lektoriai, rajono neįgalieji, senjorai, jiems organizuojami mokymai, išvykos, susitikimai ir kt. Patys nevyriausybinų organizacijų nariai rengia programėles, pristatymus, parodas. Renginių organizavimui lėšos naudojamos autoriniams atlikėjų darbams: koncertams, spektakliams, transporto išlaidoms, neįgaliųjų, senjorų išvykoms, bilietams, bukletams, padėkoms, gelėms, suvenyrams ir kt.

II. Socialinių įgūdžių ir palaikymo paslaugos

4. Socialinės priežiūros paslaugos vaikams iš socialinės rizikos šeimų; vaikų vasaros stovykla

2014 m. pabaigos duomenimis, 138 socialinės rizikos šeimose augo 356 vaikai: 187 berniukai ir 169 mergaitės. Per 2014 metus į socialinės rizikos šeimų apskaitą kaime gyvenančių šeimų įrašytos 8 šeimos, mieste 6 šeimos. Gruodžio 31 d. kaimo teritorijoje gyveno 107 socialinės rizikos šeimos, mieste 31 šeima. Didžiausią dalį socialinės rizikos šeimose augančių vaikų sudaro vyresni nei 10 metų vaikai (128 vaikai), 15-17 m. amžiaus 74 vaikai, 7-9 m. amžiaus 52 vaikai, 4-6 m. amžiaus 45 vaikai, 0-3 m. amžiaus 57 vaikai.

Socialinių įgūdžių ugdymo paslaugos savivaldybės administracijoje

Seniūnija	Per 2010 m.		Per 2011 m.		Per 2012 m.		Per 2013 m.		Per 2014 m.	
	Šeimų skaičius	Vaikų skaičius	Šeimų skaičius	Vaikų skaičius	Šeimų skaičius	Vaikų skaičius	Šeimų skaičius	Vaikų skaičius	Šeimų skaičius	Vaikų skaičius
Pakruojo	29	61	26	54	35	65	35	63	32	56
Linkuvos	23	68	24	68	19	50	24	66	23	65
Žeimelio	21	48	18	45	16	43	19	48	16	41
Lygumų	25	70	24	65	23	65	20	60	22	65
Klovainių	12	38	14	41	17	39	10	27	11	24
Rozalimo	22	55	21	52	13	38	14	38	12	36
Pašvitinio	19	48	15	42	13	38	14	39	10	25
Guostagalio	11	40	12	44	13	49	13	51	12	44
Iš viso	162	428	154	411	149	387	149	392	138	356

Šeimos kurios įtraukiamos į socialinės rizikos šeimų apskaitą, dažniausiai turi ne vieną problemą, o visą kompleksą dėl kurių nėra tinkamai tenkinamos vaikų teisės ir teisėti interesai. Atlikus analizę, galima nurodyti priežastis dėl kurių šeimos įtrauktos į riziką: girtavimas, socialinių įgūdžių stoka, prievarta prieš vaikus ir kiti atvejai.

Su socialinės rizikos šeimomis dirba socialiniai darbuotojai, teikia pagalbą tiek šeimai, tiek vaikui siekdami padėti šeimoms pašalinti priežastis, dėl kurių jos buvo įrašytos į socialinės rizikos šeimų apskaitą. Socialiniai darbuotojai darbui periodiškai vertina teigiamus pokyčius šeimoje, sprendžia, ar šeimai toliau tęsti paslaugų teikimą, su ja dirbti, keisti ar teikti papildomų paslaugų šeimai, ar išnykus įrašymo į apskaitą priežastims šeimą galima išbraukti iš socialinės rizikos šeimų apskaitos, ar šeimai būtina taikyti kitas poveikio priemones. Pastebėta, kad daugiausiai šeimų išbraukiama dėl to, kad šeimoje neliko nepilnamečių vaikų (vaikas tapo pilnamečiu, emancipuotas arba sudarė santuoką, mirė, neterminuotai apribota tėvų valdžia ir vaikui nustatyta nuolatinė globa). Išvada. Pakruojo rajone socialinės rizikos šeimose augančių vaikų teisių ir jų teisėtų interesų apsauga išlieka aktuali. Socialinio darbo gerinimas ir stiprinimas savivaldybėje sudarytų sąlygas vaikams augti biologinėse šeimose.

Tikslas – užimti kuo daugiau socialinės rizikos šeimų, rizikos grupės vaikų turiną vasaros atostogų veikla. Dalis vaikų užimami vasaros metu organizuojamose ugdymo įstaigų stovyklose,

vaikų dienos centruose, Pakruojo vaikų ir jaunimo klubo prie Pakruojo PK veikloje, didžiulę paklausą turi Pamūšio vaikų globos namuose organizuojama stovykla. Nupirkti kelialapiai vaikams stovyklauti ir kitose stovyklose suteiktų naujų gebėjimų, praplečiant jų akiratį, mokant gražaus tarpusavio bendravimo.

III. Pagalbos globėjams (rūpintojams) paslaugos

5. Renginiai globėjams (rūpintojams)

Pakruojo rajone be tėvų globos likusiais vaikais rūpinasi 61 globėjas, globojantis po vieną ar kelis vaikus. Būtent jie tėvų meilės ir šilumos netekusiems vaikams antrąkart gyvenime dovanoja viltį ir galimybę augti šeimoje, padeda surasti namus. Iki 2015 m. sausio 1 dienos buvo globojami 163 vaikai, iš jų šeimose 100 vaikų, šeimynose – 25 vaikai, institucijoje – 38 vaikai. Neabejotinai galima teigti, kad šeima sudaro geriausias sąlygas vaikui visapusiškai vystytis. Globa šeimoje yra viena iš geriausių alternatyvių globos formų be tėvų globos likusiam vaikui.

Pakruojo rajono globėjų (rūpintojų) dienos „Priglausk mane“ šventė yra tapusi tradicine. Šventės metu pasidžiaugiama globojamų vaikų pasiekimais, globėjams padėkojama už širdies šilumą, žmogiškąją išmintį, pasiaukojimą, šeimos vertybių puoselėjimą globojant ir auklėjant vaikus. Kviečiami lektoriai, kurie pateikia naujausią informaciją apie vaikų auklėjimo problemų sprendimą, teikia konsultacijas, taip didinamos globėjų kompetencijos, reikalingos auginant globojamus (rūpinamus) vaikus. Organizuojamų susitikimų metu globėjai (rūpintojai) turi galimybę pasidalyti savo džiaugsmiais ir rūpesčiais, išskylančiais bendraujant su globotiniais.

Terminai: 2015 metų balandžio mėnuo – 2015 metų gruodžio mėnuo

Programos lėšos: patvirtintos Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2015 m. kovo 26d. sprendimu Nr. T-96 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybės 2015 metų socialinių paslaugų plano patvirtinimo“

Programos vykdytojai:

1. Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Socialinės rūpybos skyrius (2, 3).
 2. Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyrius (4, 5).
 3. Pakruojo socialinių paslaugų įstaigos (1).
 4. Visuomeninės neįgalių ir pagyvenusių žmonių organizacijos (3)
-